

12. E. PRILLIEUX & G. DELACROIX, *Phialea temulenta* nov. sp. Prill. & Delacr., état ascospore d'*Endoconidium temulentum*, champignon donnant au seigle des propriétés véneuses. Bull. Soc. mycol. France 8: 22–23, 1892.
13. R. E. ROSE, Germination and conidial number relationship in blind seed disease. N. Zeal. J. Sci. Techn. A 27: 255–257, 1945.
14. M. WILSON, M. NOBLE & E. G. GRAY, Blind seed disease of Rye-grass. Nature 146: 492, 1940.
15. ———, The blind-seed disease of Rye-grass and its causal fungus. Trans. Roy. Soc. Edinb. 61: 327–340, 1945.

NEDERLANDSE NAMEN VOOR AALTJES (NEMATODEN)

Dutch names for eelworms (Nematodes)

DOOR

PROF. DR A. J. P. OORT

Op verschillende gewassen komt meer dan één aaltje voor. Zo kent men bijv. van de aardappel 4 soorten, die tot ziekteverschijnselen aanleiding kunnen geven, op klaver twee, op granen eveneens twee. Om meer eenheid te brengen in de naamgeving heeft de commissie voor het vaststellen van Nederlandse namen voor plantenziekten overleg gepleegd met een aantal deskundigen op het gebied van de aaltjesziekten en zij is daarbij tot de volgende conclusie gekomen.

1. Voor de *cystenvormende Heterodera-soorten* beveelt de commissie aan aardappelaaltje, bietenaaltje, haveraaltje en erwtenaaltje te vervangen door *aardappelcystenaaltje*, *bietencystenaaltje*, *havercystenaaltje* en *erwtencystenaaltje*. De oude namen blijven voor de cystenvormende aaltjes gereserveerd, maar zij dienen zoveel mogelijk vermeden te worden.

De naam moeheid wordt gereserveerd voor de door cystenvormende aaltjes veroorzaakte ziekten, maar aangezien moeheidsverschijnselen ook door andere parasieten (bijv. schimmels) kunnen worden veroorzaakt, dient deze naam zoveel mogelijk te worden vermeden. Een uitzondering moet gemaakt worden voor de *aardappelmoeheid*, een naam, die volkomen ingeburgerd is en die geen aanleiding kan geven tot verwarring.

2. Voor het gallenvormende aaltje *Heterodera marioni* wordt de naam *wortelknobbelaaltje* voorgesteld. In het Westland wordt de door dit aaltje in tomaten veroorzaakte ziekte het Knol genoemd, een naam, die kan worden gehandhaafd. De naam knolaaltje dient evenwel te verdwijnen, nu gebleken is, dat dit aaltje in de praktijk nog al eens op andere gewassen wordt aangetroffen, o.a. op aardappels. Verwarring met de aaltjes, die de knollen aantasten zou bij het handhaven van de naam knolaaltje gemakkelijk kunnen ontstaan.

3. De naam *stengelaaltje* blijft gehandhaafd voor *Ditylenchus dipsaci*. Aangezien dit aaltje een groot aantal planten kan aantasten, gaat geen gewas aan de naam vooraf. Het gewas, waarin het stengelaaltje voorkomt, kan worden toegevoegd in de vorm: in rogge, bij aardappels enz. Voor de rassen van het stengelaaltje, die in narcis en hyacinth voorkomen, wordt aanbevolen de namen *narcissenstengelaaltje* en *hyacinthenstengelaaltje* te gebruiken.

Latijns naam	Synoniemen	Oude naam ¹⁾	Voorgestelde naam	Naam van de ziekte
<i>Heterodera schachtii</i>	<i>H. major</i> <i>H. radiculicola</i> <i>Tylenchus (Anguillulina)</i> <i>devastatrix</i>	(Bieten-aaltje)	Bietencystenaaltje	Aardappelmoeheid
— <i>rostochiensis</i>		Aardappelaaltje	Aardappelcystenaaltje	
— <i>avenae</i>		(Haveraaltje)	Erwencystenaaltje	
— <i>goettingiana</i>			Grassencystenaaltje	
— <i>punctata</i>				
— <i>marioni</i>	<i>H. radiculicola</i> <i>Tylenchus (Anguillulina)</i> <i>devastatrix</i>	(Knolaaltje)	Wortelknobbelaaltje	In tomaat: het knol
<i>Ditylenchus dipsaci</i>		Stengelaaltje	Stengelaaltje	In rogge: reup
— <i>narcissi</i>		(Narcissenaaltje)	Narcissenstengelaaltje	In uien: kroef
— <i>hyacinthi</i>		(Hyacinthenaaltje)	Hyacinthenstengelaaltje	In narcis: aaltjesziekt
— <i>destructor</i>		(Aardappelknollenaaltje, Irisaaltje)	of stengelaaltje in hyacinth Destructor-aaltje	In hyacinth: oudziek of ringziek
<i>Aphelenchoides fragariae</i>	<i>Dit. dipsaci</i> p.p.	(Aardbeiaaltje)	Aardbeiblaadaaltje	}
— <i>ritzemabosi</i>		(Chrysanthenaaltje)	Bladaaltje in	
— <i>oleisus</i>				
<i>Pratylenchus pratensis</i>	<i>Tylenchus (Anguillulina)</i> <i>pratensis</i>	Weideaaltje	Weideaaltje	

¹⁾ De tussen haakjes geplaatste namen dienen niet meer gebruikt te worden. De naam aardappelaaltje kan voorlopig niet gemist worden, omdat deze naam in de wetten en voorschriften betreffende de aardappelmoeheid herhaaldelijk wordt genoemd.

4. Voor een goede naamgeving van *Ditylenchus destructor*, het aaltje, dat zowel aardappelknollen als irisbollen kan aantasten en dat tot nog toe aardappelknollenaaltje of irisaaltje werd genoemd, zag de commissie zich voor grote moeilijkheden geplaatst. Aardappelknollenaaltje kan verwarring geven met andere de knol aantastende aaltjes en met de gallenvormende *Heterodera marioni*. In iris komt tot nog toe slechts één aaltje voor, maar de naam irisaaltje kan moeilijk gebruikt worden voor aardappels. Overwogen werd deze soort naar een morfologisch kenmerk aan te duiden met de naam zesstrepig aaltje, maar dit kenmerk is alleen onder een microscoop en dan nog moeilijk te zien. Tenslotte wordt de voorkeur gegeven aan de naam *destructor-aaltje*, hoewel deze naam niet bijzonder fraai is.

5. Wat betreft de *bladaaltjes* (*Aphelenchoides* spec.) verdient het aanbeveling een verdere naamsaanduiding achterwege te laten. Een nader onderzoek zal moeten uitmaken in hoeverre *Aphelenchoides ritzemabosi* (op chrysanth) en *A. olesistus* (op varens, begonia en vele andere planten) onderscheiden kunnen worden. Voor *A. fragariae* wordt de naam *aardbeibladaaltje* aanbevolen.

6. De naam van het weinig parasitaire *weide-aaltje* is minder gelukkig, omdat dit aaltje op talrijke gewassen, die niet in weiden voorkomen, gevonden wordt, zo bijv. op de wortels van *Convallaria*. De naam is echter een vertaling van de latijnse naam en geeft bovendien geen aanleiding tot verwarring, zodat hij gehandhaafd kan blijven.

BOEKBESPREKING

Gezond Gewas. Kalender, uitgegeven door N.V. Boek- en Steendrukkerij „De IJssel” te Deventer.

Deze kalender, samengesteld met medewerking van de Plantenziektenkundige Dienst, geeft ons elke week een korte mededeling, meestal met een afbeelding voorzien, betreffende plantenziekten en plagen, de toepassing van bestrijdingsmiddelen enz. Uit de veelheid van onderwerpen wil ik om een indruk te geven noemen het telen van gezond pootgoed, de winterbespuiting van fruitbomen, bestrijding van de aardappelziekte, verwijderen van het aspergeloof, ratten, nuttige vogels, DDT. De mededelingen zijn kort en krachtig, waarbij de hoofdzaken met vette letters zijn gedrukt, zodat zij direct in het oog vallen. Boven het eigenlijke kalenderblok bevinden zich zes gekleurde platen, die een duidelijk beeld geven van schurft op appel, de coloradokever enz.

Een bezwaar is dat de tekst van de mededelingen op de achterkant van de blaadjes is gedrukt. Men leest ze eerst wanneer men de kalender afscheurt en dan heeft men niet altijd tijd. Indien hiermede bij een volgende uitgave rekening wordt gehouden en indien de kalender tijdig verschijnt, dan zal deze zeker zijn weg wel vinden naar kantoor of huiskamer van tuinder en landbouwer. OORT

KALSHOVEN, DR L. G. E., *De plagen van de Cultuurgewassen in Indonesië*, Uitgever: N.V. Uitgeverij W. van Hoeve, 's-Gravenhage/Bandoeng, 1950; 512 pg., 16 × 24. Prijs f. 33,75.

Als waardig opvolger van DAMMERMAN'S „Landbouwdierkunde van Oost-Indië” (1919, gevolgd door een Engelse uitgave „The agricultural Zoology of the Malay Archipelago” in 1929) verscheen onlangs van de hand van DR L. G. E. KALSHOVEN bij de N.V. Uitgeverij W. VAN HOEVE, 's-Gravenhage/Bandoeng, het